

УДК 1:37.013:17.0:94(477)

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/103-16>

Тетяна ШКОЛЬНИКОВА,

orcid.org/0000-0002-0025-2326

кандидат історичних наук,

доцент кафедри філософії та суспільних наук

Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

(Вінниця, Україна) 1945history@gmail.com

Ігор РАТУШНЯК,

orcid.org/0000-0003-1152-8815

старший викладач кафедри філософії та суспільних наук, магістрант

Навчально-наукового інституту психології та ментального здоров'я

Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

(Вінниця, Україна) laplace1979@gmail.com

Тарас БЕДНАРЧИК,

orcid.org/0000-0003-2336-4635

кандидат філософських наук,

доцент кафедри філософії та суспільних наук

Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова

(Вінниця, Україна) taras2010.2011@yahoo.com

ФІЛОСОФСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В КОНТЕКСТІ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

У статті досліджено філософсько-психологічні чинники формування академічної доброчесності та особливості її становлення в контексті історичного розвитку України. Актуальність теми зумовлена зростанням ролі академічної доброчесності у забезпеченні якості вищої освіти, формуванні професійної компетентності та підготовці майбутніх фахівців медичної галузі. Академічна доброчесність розглядається не лише як сукупність формальних правил, а як важлива складова особистості та професійної культури здобувача освіти.

Авторами проаналізовано основні психологічні чинники, що впливають на дотримання принципів академічної доброчесності, зокрема внутрішню та зовнішню мотивацію, моральні цінності, рівень відповідальності, особливості самооцінки й самоконтролю, а також рівень сформованості академічної культури особистості. Окрему увагу приділено впливу суспільних норм і цінностей на формування доброчесної поведінки. Досліджено вплив історичних процесів на становлення академічної доброчесності в системі освіти України. Встановлено, що формування академічної доброчесності тісно пов'язане з національними освітніми традиціями, історичною пам'яттю, культурними цінностями та процесами демократизації українського суспільства.

Особливу увагу приділено ролі академічної доброчесності у професійному становленні майбутніх медичних працівників, діяльність яких безпосередньо пов'язана з етичними нормами та високим рівнем соціальної відповідальності. На основі аналізу наукової літератури та узагальнення сучасних підходів запропоновано модель взаємозв'язку психологічних чинників академічної доброчесності та історичних передумов їх формування. Наведено результати дослідження щодо ставлення студентів Вінницького медичного університету ім. М. І. Пирогова до дотримання принципів академічної доброчесності. Визначено перспективні напрями розвитку культури академічної доброчесності в закладах вищої медичної освіти України через удосконалення виховної роботи, розвиток критичного мислення, інформаційної грамотності та посилення мотивації до самостійного навчання.

Ключові слова: академічна доброчесність, історія України, культура, моральні цінності, професійна етика, психологія освіти, філософія освіти.

Tetiana SHKOLNIKOVA,

orcid.org/0000-0002-0025-2326

Candidate of Historical Sciences,

Associate Professor at the Department of Philosophy and Social Sciences

National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya

(Vinnytsia, Ukraine) 1945history@gmail.com

Igor RATUSHNYAK,

orcid.org/0000-0003-1152-8815

Senior Lecturer at the Department of Philosophy and Social Sciences, Master's Student

Educational and Scientific Institute of Psychology and Mental Health

National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya

(Vinnytsia, Ukraine) laplace1979@gmail.com

Taras BEDNARCHYK,

orcid.org/0000-0003-2336-4635

Candidate of Philosophy,

Associate Professor at the Department of Philosophy and Social Sciences

National Pirogov Memorial Medical University, Vinnytsya

(Vinnytsia, Ukraine) taras2010.2011@yahoo.com

PHILOSOPHICAL-PSYCHOLOGICAL FACTORS OF FORMATION OF ACADEMIC INTEGRITY IN THE CONTEXT OF THE HISTORICAL DEVELOPMENT OF UKRAINE

The article examines the philosophical and psychological factors of the formation of academic integrity and the features of its formation in the context of the historical development of Ukraine. The relevance of the topic is due to the growing role of academic integrity in ensuring the quality of higher education, the formation of professional competence and the training of future specialists in the medical field. Academic integrity is considered not only as a set of formal rules, but as an important component of the personal and professional culture of the student.

The main psychological components that influence compliance with the principles of academic integrity are analyzed, in particular, internal and external motivation, moral values, level of responsibility, features of self-esteem and self-control, the formation of the academic culture of the individual, as well as the lever of intervention in the consciousness of social norms and rules. The influence of historical processes on the formation of public ideas about honesty, responsibility and attitude to education in Ukraine is considered. It has been established that the development of academic integrity is closely related to national traditions in education, historical memory, cultural values and processes of democratization of society.

Particular attention is paid to the role of academic integrity in the professional development of future medical workers, whose activities are directly related to ethical norms and a high level of social responsibility. Based on the analysis of scientific literature and generalization of modern approaches, a model of the relationship between psychological factors of academic integrity and historical prerequisites for their formation is proposed. An example of a study of the attitude of students of Vinnytsia Medical University to compliance with the principles of academic integrity is given. Promising directions for the development of a culture of academic integrity in higher medical education institutions of Ukraine are identified through the improvement of educational work, the development of critical thinking, information literacy and increasing motivation for independent learning.

Key words: *academic integrity, history of Ukraine, culture, moral values, professional ethics, educational psychology, philosophy of education.*

Постановка проблеми. У сучасному освітньому просторі, особливо в умовах реформування системи вищої освіти України, академічна доброчесність є одним із фундаментальних принципів забезпечення якості освіти та наукової діяльності, що ґрунтується на цінностях чесності, довіри, справедливості, поваги та відповідальності учасників освітнього й наукового процесу. Порушення принципів академічної доброчесності негативно впливають не тільки на якість освіти, але й на фор-

мування наукового світогляду, підходу до праці, професійної етики та рівня суспільної довіри. Для студентів медичних університетів дотримання норм академічної доброчесності має подвійне значення, оскільки пов'язане не тільки з навчальною діяльністю, а насамперед із майбутньою професійною відповідальністю перед пацієнтами та суспільством. Водночас поширення випадків академічного шахрайства, плагіату, фальсифікації результатів досліджень та списування свідчить

про необхідність комплексного вивчення психологічних чинників, які впливають на формування доброчесної поведінки студентської молоді. Не менш важливим є філософський аспект цієї проблеми, що передбачає осмислення моральних цінностей, відповідальності, чесності та справедливості як фундаментальних, базових засад академічної культури й особистісного розвитку майбутніх фахівців. Особливої актуальності питання набуває в контексті історичного розвитку країни, яка переживає складні суспільні трансформації та протистоїть викликам повномасштабної війни. За таких обставин академічна доброчесність постає не лише як складова якісної освіти, а й як важлива суспільна цінність, що сприяє формуванню відповідальності, довіри, становлення демократичних цінностей, професійної етики та громадянської свідомості майбутніх фахівців.

Аналіз досліджень. Проблема академічної доброчесності впродовж останніх років залишається одним із провідних напрямів освітньої політики у галузі педагогіки, психології та філософії. Особливої актуальності ця тематика набула в умовах цифровізації освітнього середовища, поширення дистанційного навчання та активного використання технологій штучного інтелекту.

Автори праці «Академічна доброчесність на варті якісної освіти: відверта розмова про чесне навчання» розглядають її як важливу умову підвищення якості освіти та розвитку довіри до результатів наукової діяльності (Фініков, Артюхов, Гужва, 2019: 4–63). Дослідники наголошують на необхідності формування культури нетерпимості до академічного шахрайства та плагиату. У статті «Теоретичні аспекти дослідження моральної самосвідомості та суміжних понять у зарубіжній та вітчизняній літературі» описано три рівні морального розвитку за Л. Кольбергом: доконвенційний, конвенційний і постконвенційний, які розкривають особливості становлення моральних суджень і поведінки особистості (Крупнік, Гребінь, 2025: 118–129). У праці «Академічна доброчесність – засаднича цінність діяльності закладу вищої освіти» проаналізовано європейський і вітчизняний досвід із дотримання академічної доброчесності в освітніх закладах (Коляда, Левченко, 2023: 135–141). Автори підкреслюють, що доброчесність є не лише нормативною вимогою, а й складовою академічної культури сучасного університету.

Проблеми академічної відповідальності учасників освітнього процесу розглянуто у статті «Притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності: теоретичні та прикладні проблеми регулювання» (Красюк,

2023: 68–74). Дослідниця акцентує увагу на необхідності вдосконалення нормативно-правового регулювання академічної відповідальності в Україні. У статті «Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність: виклики в умовах цифровізації» висвітлено вплив цифрових технологій на організацію наукової діяльності та необхідність дотримання етичних норм у процесі проведення досліджень (Алексєєва, 2024: 5–8). Авторка наголошує на важливості розвитку інформаційної культури та відповідального використання цифрових ресурсів на досвіді зарубіжних країн. Тетяна Шарова у статті «Формування культури академічної доброчесності у здобувачів аграрних закладів вищої освіти» обґрунтовує значення інтеграції принципів академічної доброчесності в освітній процес та підкреслює роль викладача як носія академічних цінностей (Шарова, 2025: 354–358).

Окрему увагу сучасні дослідники приділяють впливу викладачів ЗВО на розвиток та поширення академічної доброчесності. Зокрема, у статті Сергія Вилкова «Академічна доброчесність як складник правової компетентності майбутніх викладачів ЗВО України» доведено, що академічна доброчесність є важливим компонентом професійної та правової компетентності майбутніх фахівців (Вилков, 2026: 43–50). Значний інтерес для даного дослідження становить стаття «Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості медичної освіти» (Школьнікова, 2026: 2980–2990). Авторка розглядає академічну доброчесність як важливу складову забезпечення якості медичної освіти та формування професійної відповідальності майбутніх медичних працівників. Дослідження Олени Поліщук «Особливості впливу індивідуально-психологічних характеристик на формування академічної доброчесності у здобувачів освіти» підкреслюють, що індивідуально-психологічні характеристики в академічній доброчесності мають не лише нормативний, а й виражений психологічний аспект (Поліщук, 2026: 24–29).

Таким чином, аналіз сучасних наукових досліджень свідчить про зростання уваги дослідників до психологічних, педагогічних та правових аспектів академічної доброчесності. Водночас недостатньо вивченими залишаються питання її філософського виміру та впливу історичного контексту на формування доброчесної поведінки студентської молоді, зокрема майбутніх медичних працівників. Це визначає актуальність подальшого дослідження зазначеної проблематики.

Метою статті є аналіз філософсько-психологічних чинників, що впливають на формування

академічної доброчесності студентської молоді та виявлення особливостей їх становлення в історичному контексті.

Виклад основного матеріалу. Для розуміння сучасного стану академічної доброчесності в Україні важливо враховувати історичний контекст розвитку суспільства. Українська історія містить численні приклади боротьби за свободу, справедливість і право на самовизначення. Ці цінності стали важливою складовою національної ідентичності.

У період розквіту Київської Русі значну роль у вихованні суспільства відігравала християнська етика, яка підкреслювала важливість моральних цінностей, чесності, відповідальності та поваги до знань. Освітні осередки того часу сприяли поширенню української культури та духовних цінностей.

У козацьку добу особливого значення набули принципи честі, гідності, відповідальності перед громадою та служіння суспільному благу. Важливу роль у розвитку освіти відігравали братські школи, зокрема Львівська (заснована у 1586 році) та Київська братська школа, на основі якої у 1632 році було сформовано Києво-Могилянський колегіум, що згодом отримав статус академії. Навчання в братських школах передбачало опанування різних мов, риторики, поезики, філософії, математики та інших дисциплін, а освіта в цілому розглядалася як засіб інтелектуального й морального розвитку особистості. Це сприяло формуванню освіченої еліти українського суспільства, яка поєднувала знання з високими моральними стандартами та духовними цінностями (Дубровіна, 2003: 9).

Водночас, тривале перебування українських земель під владою різних держав створювало складні соціально-політичні умови, які супроводжувались змінами освітніх систем, мовної політики, релігійних орієнтирів та доступу до освіти. Політичні конфлікти, цензурні обмеження й поступове посилення імперського контролю суттєво впливали на діяльність освітніх установ і можливості розвитку української культурно-освітньої традиції, формуючи відповідні моделі поведінки у сфері освіти й науки.

У різні історичні періоди українське суспільство було змушене адаптуватися до змін суспільно-політичного середовища. Особливо складний і суперечливий характер мали умови радянської доби. З одного боку, держава приділяла значну увагу розвитку освіти та науки, створенню мережі закладів вищої освіти й науково-дослідних установ, а з іншого – наукова діяльність перебувала під жорстким ідеологічним контролем, що обмежувало академічну свободу та самостійність

дослідників. Нерідко офіційно проголошені принципи об'єктивності та науковості не відповідали реальній практиці, формуючи подвійні стандарти поведінки. В таких умовах формальне дотримання встановлених вимог часто ставало важливішим за пошук наукової істини. Конкуренція за наукові ступені, вчені звання та керівні посади сприяла поширенню академічної недоброчесності, приховуванню окремих результатів, неналежному використанню чужих наукових напрацювань або привласненню авторства. Накопичений роками негативний досвід мав довготривалий вплив на академічну культуру та зумовив необхідність утвердження нових ціннісних орієнтирів.

З проголошенням Акту незалежності України (1991) розпочався активний процес переосмислення власної історії та формування нових демократичних цінностей. Поступово зростала увага до прав людини, громадянської відповідальності та прозорості суспільних відносин, що створило важливі передумови для розвитку принципів академічної доброчесності в освітньому та науковому середовищі.

Важливим кроком стало приєднання України у 2005 році до Болонського процесу. Це сприяло модернізації вищої освіти, посиленню уваги до якості підготовки фахівців, розвитку академічної мобільності та впровадженню європейських підходів до оцінювання результатів навчання. Разом із цим дедалі актуальнішими ставали питання запобігання плагіату, забезпечення достовірності наукових досліджень та дотримання етичних норм в академічному середовищі. У 2014 році був ухвалений Закон України Про вищу освіту, який започаткував новий етап реформування вищої освіти. Подальшим важливим кроком стало прийняття Закону України Про освіту (від 05.09.2017 № 2145-VIII), у якому вперше на законодавчому рівні було закріплено поняття академічної доброчесності (Розділ V. Забезпечення якості освіти, стаття 42. Академічна доброчесність) та чітко визначено її основні принципи, види порушень, відповідальність учасників освітнього процесу за недотримання встановлених норм. Наказом Вінницького національного медичного університету ім. М. І. Пирогова від 10 квітня 2019 року було затверджено Кодекс академічної доброчесності та корпоративної етики, спрямований на формування культури академічної доброчесності, відповідальної поведінки, професійної етики та дотримання моральних цінностей усіма учасниками освітнього процесу (Школьнікова, 2021: 80–84).

З точки зору філософії академічна доброчесність ґрунтується на морально-етичних принци-

пах, що визначають ставлення людини до істини, знань, власної діяльності та відповідальності перед суспільством. Водночас із психологічної точки зору вона є результатом розвитку моральної свідомості особистості, її здатності усвідомлювати наслідки власних вчинків і керуватися внутрішніми переконаннями у процесі прийняття рішень. Відомий американський психолог Лоуренс Кольберг зазначав, що моральний розвиток людини проходить кілька послідовних стадій – від поведінки, зумовленої зовнішнім контролем і страхом покарання, до свідомого дотримання етичних принципів як особистісної цінності. Таким чином, відповідно до теорії морального розвитку Л. Кольберга, моральне становлення особистості умовно поділяється на три рівні: доконвенційний, конвенційний і постконвенційний (Крупнік, Гребінь, 2025: 135–141). На доконвенційному рівні поведінка значною мірою визначається зовнішнім контролем та прагненням уникнути покарання, тоді як на постконвенційному рівні вона ґрунтується на усвідомленому прийнятті загальних моральних принципів і цінностей.

У контексті академічної доброчесності це означає, що чесна поведінка формується не лише через систему правил і санкцій, а насамперед через внутрішнє прийняття моральних норм та усвідомлення їхньої значущості. Саме поєднання світоглядних цінностей і психологічної зрілості особистості створює підґрунтя для формування академічної доброчесності. У контексті історичного розвитку України особливого значення набувають цінності гідності, відповідальності, справедливості та поваги до прав інших людей, які поступово утверджувалися в суспільній свідомості в процесі демократичних перетворень.

Для вивчення філософсько-психологічних чинників формування академічної доброчесності серед студентів ВНМУ ім. М. І. Пирогова було проведено вибіркве соціологічне опитування. У дослідженні взяли участь 135 студентів. Найбільшу частку респондентів становили студенти першого курсу (73,3%), студенти другого курсу склали 20%, третього – 3,7%, четвертого – 3,0%. Такий розподіл дозволяє оцінити особливості сприйняття академічної доброчесності студентами на початкових етапах професійного становлення (Школьнікова, 2026: 2986–2987).

Результати опитування засвідчили високий рівень усвідомлення важливості академічної доброчесності в освітньому процесі. 94,1% опитаних вважають її важливою складовою навчальної та наукової діяльності. Отримані дані свідчать про поступове утвердження в українському освіт-

ньому середовищі культури відповідального ставлення до навчання та наукової праці. Такі зміни є закономірним результатом реформування системи вищої освіти України, її інтеграції до європейського освітнього простору та утвердження принципів академічної доброчесності як важливого критерію забезпечення якості освіти. Важливим кроком стало запровадження в закладах вищої освіти обов'язкових освітніх компонентів, присвячених вивченню академічної доброчесності, що сприяє формуванню у здобувачів освіти культури чесного навчання, відповідальності та поваги до інтелектуальної власності.

Відповіді студентів на запитання щодо чинників, які найбільше спонукають людину дотримуватися принципів академічної доброчесності, свідчать про перевагу внутрішніх мотивів над зовнішнім контролем. Найбільше респондентів (39,4%) обрали внутрішню відповідальність і самоконтроль, які належать до психологічних чинників формування академічної доброчесності, тоді як 33,3% опитаних визначили моральні цінності та переконання, що відносяться до філософських чинників її формування. Незначний розрив між цими показниками дає підстави стверджувати про тісний взаємозв'язок психологічних і філософських засад академічної доброчесності та підтверджує, що її формування відбувається під впливом як внутрішніх особистісних якостей, так і світоглядних цінностей, які взаємодоповнюють одне одного. Водночас лише 12,6% опитаних вважають визначальним чинником дотримання академічної доброчесності страх покарання за її порушення. Ще 8,1% респондентів пов'язують доброчесну поведінку переважно з необхідністю дотримання суспільних норм і встановлених вимог, тоді як лише 5,9% студентів вважають професійну етику основним мотивом дотримання принципів академічної доброчесності. Один респондент (0,7%) утримався від відповіді на це запитання. Отримані результати свідчать про те, що для більшості сучасних студентів вирішальне значення мають не зовнішній контроль чи можливі санкції, а внутрішні переконання, моральні цінності та особиста відповідальність. Такі результати мають важливе значення для розуміння історичного розвитку академічної культури в Україні, адже якщо раніше освітня система значною мірою спиралася на зовнішній контроль, дисциплінарні заходи та страх покарання, то сьогодні пріоритет надається формуванню внутрішньої мотивації, свідомого ставлення до навчання та особистої відповідальності здобувачів освіти.

Особливий інтерес становлять результати щодо чинників, які визначають дотримання академіч-

ної доброчесності. Майже половина респондентів (49,7%) вважають, що доброчесна поведінка однаковою мірою залежить як від світоглядних і морально-етичних переконань, так і від психологічних особливостей особистості. 29,6% студентів визначальними вважають психологічні чинники, тоді як 20,7% – лише світоглядні.

Важливим показником сформованості академічної культури є ставлення студентів до порушень принципів академічної доброчесності. Більшість опитаних (79,3%) негативно ставляться до плагіату, що може свідчити про усвідомлення цінності інтелектуальної власності та неприпустимості привласнення результатів чужої праці. Водночас результат опитування щодо списування виявив певні розбіжності у поглядах студентів. Так, 45,2% респондентів допускають можливість списування у виняткових випадках, тоді як 23,7% категорично не погоджуються з такою позицією. Майже третина опитаних (31,1%) не змогла визначитися з відповіддю, що вказує на необхідність подальшої системної роботи з формування стійких ціннісних орієнтацій з дотримання культури академічної доброчесності.

Показовими є результати щодо зв'язку академічної доброчесності з майбутньою професійною діяльністю. Більшість студентів (83%) пов'язують її з професійною етикою лікаря. Для медичної освіти це має особливе значення, адже професія лікаря ґрунтується на принципах відповідальності, чесності, сумлінності та повазі до пацієнта. Усвідомлення такого зв'язку свідчить про сприйняття студентами академічної доброчесності як важливої основи майбутньої професійної та наукової діяльності.

Результати дослідження також підтвердили важливу роль внутрішньої мотивації у формуванні доброчесної поведінки. Переважна більшість опитаних (85,9%) вважає внутрішню мотивацію основним чинником чесного навчання. Це свідчить про усвідомлення студентами значення особистої зацікавленості в отриманні знань, професійному розвитку та самовдосконаленні.

Не менш важливими є результати щодо взаємозв'язку академічної доброчесності та особистої гідності. Так, 80,7% студентів пов'язують дотримання принципів академічної доброчесності з почуттям власної гідності. Це дозволяє розглядати академічну доброчесність не лише як складову освітньої діяльності, а й як відображення моральних цінностей особистості. Показово, що після здобуття Україною незалежності та становлення демократичної держави особливого значення набули цінності людської гідності, свободи та відповідальності.

Заслужують на увагу й результати щодо рівня обізнаності студентів із принципами академічної доброчесності, набутої під час навчання в університеті. Переважна більшість респондентів (99,3%) оцінили свої знання як достатні. Лише один респондент (0,7%) оцінив власний рівень обізнаності щодо принципів академічної доброчесності як недостатній. Отримані результати свідчать про ефективність заходів, спрямованих на популяризацію принципів академічної доброчесності в університетському середовищі.

Висновки. Академічна доброчесність є складним соціально-психологічним явищем, що ґрунтується на моральних цінностях, відповідальності та внутрішній мотивації. Її формування залежить не лише від освітньої політики, а й від історичного досвіду суспільства. Сучасна українська освіта активно впроваджує механізми забезпечення академічної доброчесності. У закладах освіти розробляються відповідні кодекси, проводяться інформаційні кампанії, використовуються системи перевірки текстів на плагіат. Водночас ефективність таких заходів значною мірою залежить від психологічної готовності учасників освітнього процесу дотримуватися етичних норм, оскільки формальний контроль не може повною мірою замінити внутрішню мотивацію та особисту відповідальність.

Результати проведеного дослідження свідчать, що переважна більшість студентів сприймає академічну доброчесність не лише як сукупність норм і правил освітнього процесу, а й як важливу моральну цінність, пов'язану з відповідальністю, особистою гідністю та професійною етикою. Таке розуміння формується під впливом не лише освітнього середовища, а й історичної пам'яті, яка визначає систему цінностей молодого покоління. Для українського суспільства особливого значення набувають історичні події, пов'язані з боротьбою за державність, відстоюванням національної незалежності, Революцією Гідності та захистом України.

Отримані результати узгоджуються з теоретичним положенням авторів про комплексний характер формування академічної доброчесності, що визначається взаємодією філософсько-світоглядних і психологічних чинників. Поєднання історичної спадщини України з сучасними демократичними цінностями створює сприятливі умови для формування покоління громадян, які усвідомлюють важливість чесної поведінки як у навчанні, так і в повсякденному житті. Тому академічну доброчесність доцільно розглядати як результат взаємодії та поєднання філософських і психологічних чинників, що формуються під впливом історичного досвіду суспільства й визначають моральну культуру сучасної академічної спільноти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Академічна доброчесність. Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова : офіційний вебсайт. URL: <https://www.vnmu.edu.ua/академічна-доброчесність> (дата звернення: 28.07.2026).
2. Алексеева С. В. Методологія наукових досліджень та академічна доброчесність: виклики в умовах цифровізації. *Витоки педагогічної майстерності*. 2024. № 34. С. 5-8. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2024.34.317624>
3. Вилкова С. Академічна доброчесність як складник правової компетентності майбутніх викладачів ЗВО України. *Молодь і ринок*. 2026. № 3 (247). С. 43-50. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.353027>
4. Дубровіна Л. А. Києво-Могилянська академія в документах і рідкісних виданнях з фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського : Каталог. Київ : НБУВ, 2003. Випуск 2. 480 с. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001914>
5. Коляда Н., Левченко Н. Академічна доброчесність – засаднича цінність діяльності закладу вищої освіти. *Соціальна робота та соціальна освіта*. 2023. Вип. 2 (11). С. 135-141. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(11\).2023.291885](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(11).2023.291885)
6. Красюк Т. В. Притягнення до академічної відповідальності за порушення академічної доброчесності: теоретико-прикладні проблеми регламентування. *Право та інновації*. 2023. № 1 (41). С. 68–74. DOI: [10.37772/2518-1718-2023-1\(41\)-10](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-1(41)-10)
7. Крупнік О., Гребін Н. Теоретичні аспекти дослідження моральної самосвідомості та суміжних понять у зарубіжній та вітчизняній літературі. *Вісник Львівського університету. Серія психологічні науки*, 2025. Вип. 26. С. 118-129. URL: https://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/26_2025/16.pdf
8. Поліщук О. Р. Особливості впливу індивідуально-психологічних характеристик на формування академічної доброчесності у здобувачів освіти. *Психологічний журнал*. 2026. № 17. С. 24-29. DOI: <https://doi.org/10.31499/2617-2100.17.2026.362062>
9. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (дата звернення: 28.07.2026).
10. Фініков Т. В., Артюхов А. Є., Гужва О. О. Академічна доброчесність на варті якісної освіти : відверта розмова про чесне навчання. Київ : Таксон, 2019. 68 с. С. 15-25. URL: https://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/akdonv.pdf
11. Шарова Т. М. Формування культури академічної доброчесності у здобувачів аграрних закладів вищої освіти. *Українські студії в європейському контексті : зб. наук. пр.* Київ, 2025. № 11. С. 354-358. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24666bb8-ec41-4f7f-9186-b3eb6ca6ca3e/content>
12. Школьнікова Т. Ю. Система розвитку академічної доброчесності у Вінницькому національному медичному університеті ім. М. І. Пирогова. Академічна доброчесність : виклики сучасності : збірник наукових есе учасників дистанційного етапу наукового стажування для освітян. Варшава, 2021. 88 с. URL: https://www.iiasc.org/_files/ugd/d604d5_d94227960a88493a8a947e5b239c8106.pdf#page=80
13. Школьнікова Т. Ю. Академічна доброчесність у системі внутрішнього забезпечення якості медичної освіти. *Вісник науки та освіти. Серія: Педагогіка*. 2026. №1 (43). С. 2980-2990. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-2980-2990](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-2980-2990)

REFERENCES

1. Akademichna dobrochesnist [Academic Integrity]. Vinnytskyi National Pirogov Memorial Medical University: official website. URL: <https://www.vnmu.edu.ua/академічна-доброчесність> (accessed August 05, 2026). [in Ukrainian].
2. Aliksieieva, S. V. (2024). Metodolohiia naukovykh doslidzhen ta akademichna dobrochesnist: vyklyky v umovakh tsyfrovizatsii [Methodology of scientific research and academic integrity: challenges in the context of digitalization]. *Ityoky pedahohichnoi maisternosti*, no. 34, pp. 5–8. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2024.34.317624> [in Ukrainian].
3. Vylkova, S. (2026). Akademichna dobrochesnist yak skladnyk pravovoi kompetentnosti maibutnikh vykladachiv ZVO Ukrainy [Academic integrity as a component of legal competence of future teachers of higher education institutions in Ukraine]. *Molod i rynek*, no. 3(247), pp. 43–50. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2026.353027> [in Ukrainian].
4. Dubrovina, L. A. (Ed.). (2003). Kyievo-Mohylianska akademiia v dokumentakh i ridkisnykh vydanniakh z fondiv Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho: Kataloh. Vyp. 2 [Kyiv-Mohyla Academy in documents and rare editions from the collections of the V. I. Vernadskyi National Library of Ukraine: Catalogue. Issue 2]. Kyiv: NBUV. p. 9. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0001914> [in Ukrainian].
5. Koliada, N., & Levchenko, N. (2023). Akademichna dobrochesnist – zasadnycha tsinnist diialnosti zakladu vyshchoi osvity [Academic integrity as a fundamental value of higher education institution activity]. *Sotsialna robota ta sotsialna osvita*, no. 2(11), pp. 135–141. DOI: [https://doi.org/10.31499/2618-0715.2\(11\).2023.291885](https://doi.org/10.31499/2618-0715.2(11).2023.291885) [in Ukrainian].
6. Krasniuk, T. V. (2023). Prytiahennia do akademichnoi vidpovidalnosti za porushennia akademichnoi dobrochesnosti: teoretyko-prykadni problemy rehlamentuvannia [Academic liability for violations of academic integrity: theoretical and applied problems of regulation]. *Pravo ta innovatsii*, no. 1(41), pp. 68–74. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-1\(41\)-10](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2023-1(41)-10) [in Ukrainian].
7. Krupnik, O., & Hrebin, N. (2025). Teoretychni aspekty doslidzhennia moralnoi samosvidomosti ta sumizhnykh poniat u zarubizhnii ta vitchyzniani literatury [Theoretical aspects of the study of moral self-consciousness and related concepts in foreign and Ukrainian literature]. *Visnyk Lvivskoho universytetu. Seriiia psykholohichni nauky*, no. 26, pp. 118–129. URL: https://psy-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/26_2025/16.pdf [in Ukrainian].
8. Polishchuk, O. R. (2026). Osoblyvosti vplyvu indyvidualno-psykholohichnykh kharakterystyk na formuvannia akademichnoi dobrochesnosti u zdobuvachiv osvity [Features of the influence of individual psychological characteristics on the formation of academic integrity among students]. *Psykhologichnyi zhurnal*, no. 17, pp. 24–29. DOI: <https://doi.org/10.31499/2617-2100.17.2026.362062> [in Ukrainian].

9. Pro osvitu: Zakon Ukrainy vid 05.09.2017 № 2145-VIII [On Education: Law of Ukraine No. 2145-VIII of September 5, 2017]. Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy" / Verkhovna Rada Ukrainy. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2145-19> (accessed August 06, 2026). [in Ukrainian].
10. Finikov, T. V., Artiukhov, A. Ye., & Huzhva, O. O. (2019). Akademichna dobrochesnist na varti yakisnoi osvity: vidverta rozмова pro chesne navchannia [Academic integrity as a safeguard of quality education: an open discussion on honest learning]. Kyiv: Takson. 68 p. URL: https://library.kpi.kharkov.ua/files/new_postupleniya/akdonv.pdf [in Ukrainian].
11. Sharova, T. M. (2025). Formuvannia kultury akademichnoi dobrochesnosti u здобувачів аhrарnykh zakladiv vyshchoi osvity [Formation of academic integrity culture among students of agricultural higher education institutions]. *Ukrainski studii v yevropeiskomu konteksti: zbirnyk naukovykh prats*, no. 11, pp. 354–358. URL: <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/24666bb8-ec41-4f7f-9186-b3eb6ca6ca3e/content> [in Ukrainian].
12. Shkolnikova, T. Yu. (2021). Systema rozvytku akademichnoi dobrochesnosti u Vinnytskomu natsionalnomu medychnomu universyteti im. M. I. Pyrohova [System for the development of academic integrity at Vinnytsia National Pirogov Memorial Medical University]. Warsaw, pp. 80–88. URL: https://www.iiasc.org/_files/ugd/d604d5_d94227960a88493a8a947e5b239c8106.pdf [in Ukrainian].
13. Shkolnikova, T. Yu. (2026). Akademichna dobrochesnist u systemi vnutrishnoho zabezpechennia yakosti medychnoi osvity [Academic integrity in the internal quality assurance system of medical education]. *Visnyk nauky ta osvity. Seriya: Pedahohika*, no. 1(43), pp. 2980–2990. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1\(43\)-2980-2990](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2026-1(43)-2980-2990) [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 01.09.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.09.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 16.10.2026

Стаття поширюється на умовах
ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

